

MAKTABGACHA TA'LIM TASHKILOTLARIDA INKLYUZIV TA'LIM SIYOSATI

Jumayeva Dilnoza Eshonqul qizi

Surxondaryo viloyati Angor tumanidagi 16-sonli

DMTT tarbiyachisi MERCY CORPS menti-pedagogi

Annotatsiya: Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida inklyuziv ta'lim siyosati zamonaviy ta'lim tizimining muhim jihatlaridan biridir. Inklyuziv ta'lim, barcha bolalarning, shu jumladan, maxsus ehtiyojlari bo'lgan bolalarning ham ta'lim olish imkoniyatlarini ta'minlashga qaratilgan yondashuvdir. Bu yondashuv, bolalarni birlashtirish, ularning individual xususiyatlarini hisobga olish va har bir bolaning o'ziga xos qobiliyatlarini rivojlantirishga imkon yaratadi.

Kalit so'zlar: maktabgacha ta'lim, inklyuziv ta'lim, ijtimoiy rivojlanish, bolalar, tarbiyachilar, qobiliyatlar.

Аннотация: Политика инклюзивного образования в дошкольных образовательных учреждениях является одним из важных аспектов современной системы образования. Инклюзивное образование – это подход, целью которого является обеспечение доступа к образованию всем детям, включая детей с особыми потребностями. Такой подход дает возможность объединить детей, учесть их индивидуальные особенности и развить уникальные способности каждого ребенка.

Ключевые слова: дошкольное образование, инклюзивное образование, социальное развитие, дети, педагоги, навыки.

Abstract: The policy of inclusive education in preschool educational institutions is one of the important aspects of the modern education system. Inclusive education is an approach that aims to ensure that all children, including children with special needs, have access to education. This approach makes it possible to unite children, take into account their individual characteristics and develop the unique abilities of each child.

Key words: preschool education, inclusive education, social development, children, educators, skills.

KIRISH

Inklyuziv ta'lim siyosati, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarning ijtimoiy, emosional va akademik rivojlanishini qo'llab-quvvatlashga yordam beradi. Bu jarayon, bolalarning o'zaro munosabatlarini yaxshilash, ularning o'z-o'zini anglashini rivojlantirish va jamoaviy ish ko'nikmalarini oshirishga xizmat qiladi. Inklyuziv ta'lim, bolalar o'rtasida tenglikni ta'minlash, ularni bir-biriga hurmat bilan munosabatda bo'lishga o'rgatish va ijtimoiy adolatni rivojlantirishga yordam beradi.

ADABIYOTLAR TAHLILI VA TADQIQOT METODOLOGIYASI

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida inklyuziv ta'lim siyosatini amalga oshirish uchun bir qator asosiy tamoyillar mavjud. Birinchidan, bolalarning individual ehtiyojlarini aniqlash va ularga mos ta'lim dasturlarini ishlab chiqish zarur. Bu, o'qituvchilar va tarbiyachilar tomonidan bolalarning qobiliyatlari, qiziqishlari va ehtiyojlarini chuqur o'rganishni talab etadi. Har bir bolaning o'ziga xos xususiyatlarini hisobga olgan holda, individual ta'lim rejalari ishlab chiqilishi lozim. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida inklyuziv muhit yaratish juda muhimdir. Bu, bolalarning bir-biriga yordam berish, o'zaro o'rganish va birgalikda faoliyat yuritish imkoniyatlarini oshirishga yordam beradi. Inklyuziv muhit, bolalarning o'zaro munosabatlarini mustahkamlash va ularning ijtimoiy ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi. Bunday muhitda, bolalar o'zlarini qulay his qilishlari, o'z fikrlarini erkin ifoda etishlari va bir-birlariga yordam berishlari mumkin.

MUHOKAMA VA NATIJALAR

O'qituvchilar va tarbiyachilar uchun malaka oshirish dasturlari tashkil etish muhimdir. Inklyuziv ta'limni samarali amalga oshirish uchun o'qituvchilar va tarbiyachilar, maxsus ehtiyojlari bo'lgan bolalar bilan ishlash bo'yicha zarur bilim va ko'nikmalarga ega bo'lishlari kerak. Buning uchun, ta'lim jarayonida yangi metodologiyalar, pedagogik yondashuvlar va innovatsion texnologiyalarni qo'llash zarur. O'qituvchilarni tayyorlash va ularning malakasini oshirish, inklyuziv ta'lim siyosatini muvaffaqiyatli amalga oshirishda muhim rol o'ynaydi. Ota-onalar va jamiyat bilan hamkorlik qilish zarur. Inklyuziv ta'lim siyosati, faqat ta'lim tashkilotlarida emas, balki oilalarda ham amalga oshirilishi kerak. Ota-onalar, bolalarining ta'lim jarayonida faol ishtirok etishlari, ularning ehtiyojlarini tushunishlari va qo'llab-quvvatlashlari muhimdir. Jamiyat esa, inklyuziv ta'limni qo'llab-quvvatlash, maxsus ehtiyojlari bo'lgan bolalarga nisbatan ijobiy munosabatni rivojlantirish va ularni jamiyatga integratsiyalashishga yordam berishi kerak. Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida inklyuziv ta'lim siyosatini amalga oshirishda, davlat siyosati va qonunchilik ham muhim rol o'ynaydi. Davlat, inklyuziv ta'limni rivojlantirish uchun zaruriy qonunlar, normativ hujjatlar va dasturlarni ishlab chiqishi kerak. Bu, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida inklyuziv ta'limni qo'llab-quvvatlash va rivojlantirish uchun zarur shart-sharoitlarni yaratadi. Yana bir muhim jihat, inklyuziv ta'lim siyosatini amalga oshirishda, ta'lim tashkilotlarida resurslarni to'g'ri taqsimlashdir. Maxsus ehtiyojlari bo'lgan bolalar uchun zarur materiallar, o'quv vositalari va yordamchi resurslar taqdim etilishi kerak. Bu, bolalarning ta'lim jarayonida faol ishtirok etishlari va o'z qobiliyatlarini rivojlantirishlariga yordam beradi.

Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida inklyuziv ta'lim siyosati, bolalarning o'zaro munosabatlarini yaxshilash, ularning individual ehtiyojlarini qondirish va ijtimoiy

adolatni ta'minlashga qaratilgan muhim jarayondir. Bu jarayon, o'qituvchilar, ota-onalar, jamiyat va davlatning birgalikdagi sa'y-harakatlarini talab etadi. Inklyuziv ta'lim, bolalarning o'ziga xos qobiliyatlarini rivojlantirish, ularni jamiyatga integratsiyalash va kelajakda muvaffaqiyatli shaxslar bo'lib yetishishlariga yordam beradi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, maktabgacha ta'lim tashkilotlarida inklyuziv ta'lim siyosati, bolalarning o'zaro munosabatlarini rivojlantirish, ularning individual ehtiyojlarini qondirish va ijtimoiy adolatni ta'minlashga qaratilgan muhim jarayondir. Bu jarayon, o'qituvchilar, ota-onalar, jamiyat va davlatning birgalikdagi sa'y-harakatlarini talab etadi. Inklyuziv ta'lim, bolalarning o'ziga xos qobiliyatlarini rivojlantirish, ularni jamiyatga integratsiyalash va kelajakda muvaffaqiyatli shaxslar bo'lib yetishishlariga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Abdullaeva, M. (2022). Maktabgacha ta'limda inklyuziv yondashuvlar - Tashkent: O'zbekiston davlat pedagogika universiteti nashriyoti.
2. Siddiqova, L. (2023). Inklyuziv ta'lim: nazariya va amaliyot - Samarkand: Samarqand davlat universiteti nashriyoti.
3. Toshpulatova, G. (2021). Maktabgacha ta'limda inklyuziv muhit yaratish- Buxoro: Buxoro davlat universiteti nashriyoti.
4. Yusupov, A. (2022). O'zbekistonda inklyuziv ta'lim siyosati: muammolar va yechimlar - Nukus: Qoraqalpoq davlat universiteti nashriyoti.
5. Rahmonova, D. (2023). Maktabgacha ta'limda inklyuziv yondashuvlar va ularning ahamiyati - Farg'ona: Farg'ona davlat universiteti nashriyoti.
6. Xolmatova, S. (2021). Inklyuziv ta'lim tizimida o'qituvchi roli- Tashkent: O'qituvchi.
7. Murodov, E. (2022). Maktabgacha ta'limda inklyuziv ta'limning asosiy tamoyillari - Tashkent: Fan va texnologiya.